

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه :

مجموعه ای که پیش روی شماست تحلیل برخی رویدادهای مهم است که محورهای آن در نشست‌های هم اندیشی سیاسی با حضور نخبگان و صاحب‌نظران این عرصه تعیین و توسط کارشناسان مسائل روز تدوین و نگارش می‌گردد.

تلاش نویسندگان و تحلیل‌گران بر این است که مطالب ارائه شده نزدیکترین تحلیل به دیدگاه‌های مقام معظم رهبری مدظله‌العالی باشد و مورد توجه و استفاده سخنرانان برای طرح در مناظر قرار گیرد.

خوشحال خواهیم شد نظرات و پیشنهادات اصلاحی را برای تکمیل این مجموعه ارسال نمایند.

معاونت فرهنگی هیات رزمندگان اسلام

رییس شورای سیاست‌گذاری: حسین نجات

سردبیر: محمد قهرمانی

مدیر اجرایی: محمد صادق زارعی

تلفن : ۸۸۹۶۰۴۳۰ - نمابر : ۸۹۷۸۰۳۱۳

پست الکترونیک : ghmo63@yahoo.com

فهرست :

- ۳ مذاکرات هسته‌ای با کدامین نگاه/ یداله جوانی
- ۱۴ کشف حجاب نعل وارونه به علل توسعه نیافتگی/ دکتر عبدالله گنجی
- ۲۶ مسئولیت پذیری و بصیرت دو رکن سبک زندگی بسیجی/ مهدی سعیدی
- ۳۳ از سپاه هراسی تا سپاه ستیزی / دکتر عبدالهی فر
- ۳۹ سناریوهای غرب در عرصه مذاکرات و بایسته های ما / عباس حاجی نجاری

بررسی تحولات یمن
■ محمدرضا فرهادی

همزمان با شروع بیداری اسلامی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در اواخر سال ۲۰۱۰م، قیام مردم یمن علیه دیکتاتوری علی عبدالله صالح نیز آغاز شد. این قیام پس از چند ماه منجر به سرنگونی وی شد. اما با دخالت غرب و برخی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس از جمله عربستان این قیام منحرف و منجر به ریاست جمهوری عبدربه منصور هادی شد. وی نیز همان روش و شیوه های حکومت داری علی عبدالله صالح را درپیش گرفت.

گران شدن انرژی در این کشور فرصت خوبی به جنبش انصارالله داد تا جلوی انحرافات رییس جمهور را بگیرد. پس از چند هفته تظاهرات و اعتراضات در صنعا و چند شهر دیگر یمن، بعد از مدت ها و با میانجگری سازمان ملل توافقی میان طرفین صورت گرفت که در آن به خواستها و شروط انصارالله که یکی از مهم ترین آنها تقسیم قدرت در بین جریانات مختلف بود، اشاره شده بود.

یکی از شرایط توافق نامه در واقع تشکیل یک کمیته ای برای تدوین پیش نویس قانون اساسی بود که با شکل گیری آن و تدوین این پیش نویس، مفادی که دوطرف بر روی آن تمرکز کرده بودند از سوی نمایندگان دولت رعایت نشد. در راستای احساس خطری که انصارالله با تدوین این پیش نویس و احتمال خطر تجزیه یمن مشاهده نمود، "بن مبارک" رییس دفتر ریاست جمهوری را که تحرکات زیادی در این زمینه داشت، بازداشت کرد و همین امر جرقه های در گیری دوباره در یمن را صورت داد که با آزادی وی و عدم تمکین منصور هادی به توافق صورت گرفته با انصارالله موسوم به توافق صلح و شراکت، نیروهای انصارالله و دیگر گروه های یمنی به این نتیجه رسیدند که رییس جمهور فعلی در راستای برنامه های کشورهای خارجی عمل کرده و بدین سبب با برکناری وی از ریاست جمهوری و تشکیل شورای انتقالی و شورای ریاست جمهوری عملا به کار وی پایان دادند. در راستای خروج منصور هادی و ترس کشورهای حامی

آن و به دست گرفتن ارکان قدرت توسط انصارالله، عربستان در ابتدای امسال حملات هوایی را به یمن آغاز کرد.

اهداف عربستان از حمله به یمن

عربستان از حمله مزبور اهداف زیادی را دنبال می کرده که مهمترین آنها را می توان:

۱. شکست کشورهای شرکت کننده در این حمله در برابر محور مقاومت: اگر به کشورهای شرکت کننده در این حملات نگاهی انداخته شود مشاهده میشود که همان کشورهای که در چهار سال گذشته خواهان براندازی نظام بشاراسد در سوریه و دولت شیعی در عراق بودند امروزه با تسلط یک گروه همسوی محور مقاومت (انصارالله) بر یمن مخالف هستند. نمونه بارز این شکست را میتوان در سفر اخیر اردوغان و السیسی به عربستان مشاهده نمود که در واقع با قبول شکست خود در عراق و سوریه از وجود جبهه جدید دیگری همسوی محور مقاومت در منطقه خودداری نمایند. از سوی دیگر یمن روزی که یکی از همپیمانان عربستان بوده امروزه به کشوری مخالف این کشور تبدیل شده و این امر منافع منطقه ای عربستان را مورد تهدید قرار داده است.

۲. حمایت از منصور هادی و نیروهای تکفیری: کشورهای محافظه کار منطقه با سناریوهایی گام به گام در یمن که ابتدا در قالب طرح شورای همکاری خلیج فارس مطرح گردید (انقال قدرت به منصور هادی) و سپس به قدرت رسیدن وی و همراهیش با همین کشورها بود در مرحله سوم با ساقط شدن وی از قدرت در صدد یک حکومت مستقل در جنوب یمن بودند که این امر نیز با حمله چهارشنبه نیروهای داوطلب مردمی به عدن و فرار منصور هادی به شکست انجامید و این کشورها وارد مرحله آخر سناریوی خود یعنی حمله نظامی به این کشور شدند که با توجه به تجربه نیروهای انصارالله در جنگ های مختلف هم با عربستان و هم با دولت یمن (عبدالله صالح) احتمال موفقیت آنها بسیار پایین است. از سوی دیگر این کشورها با چنین حملاتی در واقع میخواهند تمرکز نیروهای مردمی و ارتش را به سمت شمال این کشور معطوف بدارند تا از تمرکز عملیاتی در جنوب این کشور غافل مانده و با چنین کاری در واقع دست نیروهای تکفیری

و همچنین منصور هادی را در جنوب باز بدارند تا همچنان آنها در مناطق جنوبی این کشور امیدوار به تشکیل حکومتی هم پیمان خود در یمن باشند و اگر موفق به تشکیل حکومتی مستقل نشدند همچنان مناطق جنوبی این کشور که از نظر ژئوپولیتیکی و منابع انرژی دارای اهمیت می باشند در اختیار گروههای طرفدار آنان (یا منصور هادی یا گروههای تکفیری) باشد.

چرایی حمله زمینی و عدم مشارکت کشورهای هم پیمان

عربستان در راستای نرسیدن به اهداف خود سعی در حمله زمینی به یمن داشت. عربستان از حمله زمینی دارای اهدافی همچون: رهبری خود بر کشورهای پاکستان، ترکیه و مصر. ۲. تشکیل یک نیروی قوی در برابر ایران. ۳. سابقه پاکستان در جنگ نامنظم. ۴. کسب مشروعیت بیشتر برای حمله داشت. از سوی دیگر کشورهایی همچون پاکستان، ترکیه و مصر حاضر به کمک به عربستان در حمله زمینی نشدند. پاکستان به دلایلی همچون:

۱. بخشی از توان نظامی پاکستان معطوف به تنظیم مسایل داخلی، سرکوب شرارت ها و افراطی گری های داخلی و همچنین بخشی مستقر در مرزهای شرقی یعنی هند است. از سویی دیگر پاکستان در مواجهه با افراطی گری های طالبان در افغانستان از مصونیت برخوردار نیست. به همین دلیل پاکستان نمی تواند جبهه جدید دیگری را برای خود باز کند در حالی که خانه خودش در آتش شعله ور است.

۲- در صورت ورود پاکستان به عملیات زمینی در شمال یمن و عدم کنترل نیروهای آن که نتیجه آن افزایش تلفات نیروهای انسانی است، پاکستان نیز به صحنه نزاع شدید طائفی در داخل خود تبدیل خواهد شد و اسلام آباد توان مهار تندروهای طرفین را نخواهد داشت. در این وضعیت، پاکستان محتاج همراهی و همکاری همسایگان خود خواهد بود؛ در حالی که افغانستان - حتی به فرض تمایل - توان همیاری و اثرگذاری را نخواهد داشت و هندوستان نیز از همکاری اجتناب خواهد کرد

۳- نکته دیگر مساله افکار عمومی در پاکستان است. از زمانی که نواز شریف به عربستان سفر کرد، افکار عمومی و در صدر آنها رسانه های این کشور، به شدت دولت را تحت فشار قرار دادند که دولت نباید وارد جبهه ای شود که جنگ، جنگ پاکستان نیست. افکار عمومی و رسانه ها این جنگ را جنگ غیرپاکستانی نام گذاشته و می گویند تا کجا باید توان افراطی گری های عربستان را بپردازند. در حالی که عربستان طی سال های گذشته عامل اصلی رادیکالیسم و افراطی گری با تزریق پول در پاکستان بوده است. به همین خاطر نواز شریف، نخست وزیر پاکستان چاره ای جز این نداشت. او موضوع را به مجلس ارجاع داده و مجلس نیز به اتفاق آرا به عدم دخالت پاکستان در اقدام نظامی علیه یمن رای داد. این نشان می دهد که حتی نمایندگان حزب مسلم لیگ که هم حزبی نواز هستند و همچنین احزاب مخالف اتفاق نظر دارند که پاکستان نباید در اقدام عربستان مشارکت نظامی داشته باشد.

۴- بیش از ۲۰٪ ارتش پاکستان شیعه هستند و این افراد مطمئنا وارد جنگ با انصارالله نخواهند شد و حتی در صورت ورود ارتش به این جنگ آنها می توانند مشکلات بسیاری را برای دولت این کشور به وجود بیاورند.

شاید بتوان دلیل اصلی عدم همراهی ترکیه در مشارکت در این جنگ را مخالفت افکار عمومی این کشور دانست که این امر نیز به دو دلیل می باشد: یکی تجربه شکست ترکیه در همراهی با کشورهای غربی و عربی در ایجاد بحران در سوریه بود که دستاورد مهمی برای این کشور نداشته و سوریه امروزه به یکی از کشورهای مخالف دولت ترکیه تبدیل شده و مردم این کشور نمی خواهند که یمن به عنوان دومین کشور مسلمان نیز به سرنوشتی این چنینی تبدیل گردد. دوم مسلمان بودن مردم این کشور (۹۹ درصد جمعیت ترکیه مسلمان) که نزدیک به ۱۶ میلیون علوی نیز در این کشور حضور دارند و این امر رابطه ای ایدئولوژیکی بین این کشور ها را نشان می دهد. دلیل عدم همراهی مصر را نیز می توان در سابقه شکست این کشور در یمن دانست که نزدیک به ۱۰ هزار نظامی این کشور در سال ۱۹۶۲ م کشته شده تا جایی که اکنون مقوله «ارتش مصر فقط

تحلیل رویدادها ۱۰

برای دفاع از مصر است» همچنان به منزله «عقیده جنگی» است که همه رؤسای جمهور پس از «جمال عبدالناصر» ملزم هستند که آن را رعایت کنند و بسیاری از تحلیل گران علت اصلی شکست مصر را در جنگ ۱۹۶۷ م در برابر رژیم صهیونیستی دخالت این کشور در یمن می دانند.

با شکست عربستان در مرحله اول، این کشور وارد فاز دوم حملات شد و در این راستا تا به امروز این عملیات با موفقیت روبرو نبوده است.

نتیجه

با توجه به موارد گفته شده می توان نتیجه گرفت که همزمان پایان بحران یمن را نمی توان پیش بینی کرد، اما قدر مسلم این است که بحران در این کشور مانند سوریه و لیبی وارد حالتی از «تکرار» و «سکون» شده است. از سوی دیگر بنابر عدم همراهی کشورهای ترکیه، پاکستان و مصر در حمله زمینی می توان تا حدودی پیش بینی کرد که حملات هوایی نمی تواند انصارالله را ساقط کرده و قدر مسلم در صورت ورود عربستان به جنگ زمینی حتی با همراهی کشورهای فوق، شکست دیگری در پرونده عربستان در برابر انصارالله به ثبت خواهد رسید. کشورهای هم پیمان عربستان نیز تا حدودی به این نتیجه رسیده اند که جنگ مذکور دستاورد خاصی برای آنها نخواهد داشت و در صورت هرگونه شکست در این عملیات تبعات منفی زیادی متوجه آنها خواهد شد.

شعار سال ۹۴ بستری برای اعتلای نظام

اسلامی

■ عباس حاجی

نجاری

چرایی تعیین شعار سال

آنچه که در قالب شعار سال در طول سالهای پس از آغاز زعامت مقام معظم رهبری به ویژه از سال ۱۳۷۸ از سوی ایشان مطرح شده است را منظومه‌ی کاملی می‌توان دانست که هریک از آنها مکمل شعارهای گذشته و در راستای یک هدف کلی و آن "حفظ و تعالی نظام جمهوری اسلامی" است. این نامگذاریها البته با توجه به جایگاه رهبری نظام و خصوصا اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که طی آن رهبری تعیین کنند سیاستهای کلان و نقشه راه کشور، جهت تحقق برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت در راستای چشم انداز ۲۰ ساله نظام اسلامی است، به درستی معنا می‌یابد.

مؤلفه دیگری که به انتخاب شعار سال و ضرورت تجمیع ظرفیت‌های ملی برای تحقق آن جهت می‌دهد، ظرفیت‌های عظیم ایران اسلامی و تأثیر عمیق انقلاب اسلامی بر تحولات منطقه‌ای و جهانی است که روز به روز جایگاه ایران را به عنوان یک کشور مهم در جهان ارتقاء داده

و سبب شده است که قدرتهای جهانی به این جایگاه نه تنها به عنوان یک قدرت منطقه ای، بلکه به عنوان یک قدرت اثر گذار جهانی اذعان کرده و منافع راهبردی ایران را در تعاملات جهانی مد نظر قرار دهند. بخشی از این جایگاه اگر چه متأثر از موقعیت ژئواستراتژیک ایران در این منطقه حساس جهان و بهره گیری از منابع عظیم مادی و انسانی است، اما تردیدی نیست که این موقعیت از گذشته دور نیز در محیط جغرافیایی ایران وجود داشت، اما نظام سیاسی حاکم بر ایران در گذشته نه تنها از این جایگاه و موقعیت و اقتدار برخوردار نبود، بلکه رژیم پهلوی دست نشانده بیگانگان بود که در مسائل داخلی خود نیز مستقل نبود و آمریکائیهها بر تمامی ارکان این کشور حکومت می کردند. و البته منابع انسانی و اقتصادی کشور ایران صرف حمایت و حراست از منافع آمریکائیهها در این منطقه می شد.

انقلاب اسلامی ایران نه تنها این روند را متحول کرد، بلکه مردم ایران به رغم تحمل ۸ سال جنگ و بیش از سی و شش سال تحریم اقتصادی که در برخی از مقاطع بی نظیرترین و فلج کننده ترین شکل تحریمها بوده و هست، توانسته اند تحت زعامت ولی فقیه و در قالب نظام جمهوری اسلامی که نظامی مردم سالار و متکی بر ارزشهای الهی و اسلامی است، ایران را به کشوری مستقل و الهام بخش در جهان معاصر تبدیل کنند.

تردیدی نیست که تحکیم و تثبیت این موقعیت و مقابله با تهدیدات روز افزون دشمنان که از صراحت و بیان آن نیز ابائی ندارند، مستلزم تقویت و درک هوشمندانه از شرایط و تجمیع ظرفیت های ملی برای تحقق اهداف بلند نظام اسلامی است و از اینجاست که می توان چرایی طرح شعار «دولت و ملت، همدلی و هم‌زبانی» برای سال ۹۴ توسط مقام معظم رهبری و اهتمام ایشان در تبیین و فرخوان مردم، مسئولین و نخبگان کشور برای تحقق آن را درک کرد.

مؤلفه های مؤثر در انتخاب شعار سال ۹۴

اما انتخاب شعار «دولت و ملت، همدلی و هم‌زبانی» برای سال ۹۴ را باتوجه به تحولات داخلی و بین‌المللی در سال ۹۴ و با استناد به رهنمودهای مقام معظم رهبری در طی هفته‌های اخیر بر چند مؤلفه اساسی می‌توان مبتنی دانست

الف: روند مذاکرات هسته‌ای و نتایج محتمل آن یکی از موضوعات مهمی است که هر نتیجه‌ای از آن حاصل شود (به نتیجه رسیدن مذاکرات و یا حتی ادامه آن تا سالهای آینده) عملیاتی شدن این شعار را الزامی می‌نماید. این امر باتوجه به راهبرد دشمنان در تحمیل تحریمهای اقتصادی برای ایجاد نارضایتی اجتماعی و واگرایی میان مردم و نظام و یا حتی تبدیل نتایج مرحله‌ای مذاکرات به بستری برای دوقطبی‌سازی میان دولتمردان، نخبگان و توده‌های اجتماعی قابل‌درک است. مقام معظم رهبری در سخنان روز ۱۳۹۴/۲/۱۶ خود در جمع معلمان با اشاره به روند مذاکرات هسته‌ای بعد از انتشار بیانیه لوزان، با اشاره به تهدیدهای اخیر مقامات رسمی آمریکا هم‌زمان با برگزاری مذاکرات هسته‌ای یاد آور می‌شوند: "همین چندروزه، دو نفر از مقامات رسمی آمریکا تهدید نظامی کردند، من نمیفهمم مذاکره در زیر شیخ تهدید چه معنایی دارد؟ مذاکره کنیم زیر شیخ تهدید! مثل اینکه یک شمشیری بالای سر [ما باشد]. ملت ایران این‌جوری نیست؛ ملت ایران مذاکره‌ی زیر سایه‌ی تهدید را برنمی‌تابد. چرا تهدید میکنند؟ چرا غلط زیادی میکنند؟ می‌گویند اگر چنین نشود، چنان نشود، ممکن است ما حمله‌ی نظامی به ایران بکنیم؛ اولاً که غلط میکنید؛ ثانیاً من در زمان رئیس‌جمهور قبلی آمریکا - آن وقت هم تهدید میکردند - گفتم دوران بزن و در رو تمام شده؛ (۸) این جور نیست که شما بگویید می‌زنیم و در می‌رویم؛ نخیر، پاهایتان گیر خواهد افتاد و ما دنبال میکنیم. این جور نیست که ملت ایران رها کند کسی را که بخواهد به ملت ایران تعرضی بکند؛ ما دنبال خواهیم کرد" ایشان سپس تأکید کردند: من موافق مذاکره زیر شیخ تهدید نیستم. مسئولان سیاست خارجی و مذاکره‌کنندگان باید خطوط قرمز و اصلی را به دقت رعایت کنند و هم‌زمان با ادامه مذاکرات، باید از عظمت و هیبت ملت ایران نیز دفاع کنند و زیر بار هیچ تحمیل، زور، تحقیر و تهدیدی نروند.

ب: تلاش دشمن برای درگیر سازی جمهوری اسلامی به مسائل داخلی (ایجاد اعتراضات اجتماعی و تبدیل آنها به اعتراضات اجتماعی و سیاسی و نهایتاً امنیتی کردن آنها) و کاهش قدرت تأثیرگذاری جمهوری اسلامی بر تحولات منطقه، یکی دیگر از موضوعات کلیدی است که ضرورت همدلی و هم‌زبانی در کشور را بیش از هر زمان دیگری الزامی می‌نماید

ج: دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و پنجمین دوره انتخابات خبرگان رهبری در اسفند ماه ۹۴، فعالیتهای زودرس فعالان سیاسی را حتی از چند ماه قبل به دنبال داشته است، درگیر شدن این مؤلفه با موضوع مذاکرات هسته‌ای و تحریمهای اقتصادی می‌تواند دوقطبی‌های کاذبی را در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی به دنبال داشته باشد. که البته چاره آن تحقق عملی این شعار و رعایت رقابتی منطقی از سوی فعالان سیاسی در عرصه این دو انتخابات است

د: تهدیدات و چالشهای امنیتی متأثر از تحولات منطقه‌ای در کنار مرزها که با تحریک بیگانگان به شهادت تعدادی از کارکنان نیروهای نظامی و انتظامی در فروردین ماه انجامید، نشان دهنده سرمایه‌گذاری دشمنان روی مولفه‌های قومی، فرقه‌ای و مذهبی برای ایجاد ناامنی و دامن زدن به شکافهای اجتماعی در داخل است. و طبعاً مسئولین و دولتمردان نه تنها نباید نسبت به آن بی‌تفاوت باشند، بلکه باید از هرگونه موضعگیری که دامن زننده به این چالشهاست پرهیز کنند.

ه: ارزیابی از روند تحقق شعار سالهای قبل ضرورت تعامل دو عنصر اساسی در کشور برای تحقق شعار سال یعنی "دولت" و "ملت" را الزامی می‌کند. مقام معظم رهبری در رهنمودهای آغازین امسال بر این نکته تأکید و یادآور می‌شوند: "برای تحقق شعار سال ۹۴ یعنی «دولت و ملت، همدلی و هم‌زبانی»، باید هر دو کفه این شعار یعنی ملت عزیز، بزرگ، شجاع، بصیر، دانا و باهمت ایران و همچنین دولت خدمتگزار، به یکدیگر اعتماد، و صمیمانه باهم همکاری کنند"

و: در شرایط کنونی مسأله‌ی اصلی کشور «اقتصاد ملی» و رونق بخشیدن به آن از مسیر توجه به «تولید داخلی» در زمره اولویت‌های اصلی کشور متکی بر اقتصاد مقاومتی است. در چنین حال و روزی دولت نیازمند یاری مردم است برای تسهیل در طرح‌های اقتصادی خویش و از رهگذر

همین اعتماد است که اقبال آنها را به دست خواهد آورد. مقام معظم رهبری با اشاره به وجود دونگاه در حل مسائل اقتصادی؛ پیشرفت درون زا (پیشرفت با اتکا به ظرفیت‌های درونی و مردم) و پیشرفت برون زا (پیشرفت با استفاده از کمک‌های بیرونی و پذیرش تحمیل قدرت‌های مستکبر)، نگاه دوّم را یک نگاه کاملاً غلط و عقیم و بی‌فایده دانستند و یادآور شدند که این نگاه، نگاهی است که هرگز به نتیجه نخواهد رسید و تحریم‌هایی که امروز علیه ملت ایران اعمال میشود، را دلیل محکم و متقنی بر غلط بودن این نگاه دانستند.

اهداف پیش روی نظام اسلامی

علاوه بر ضرورتها و مؤلفه های مؤثر در انتخاب شعارسال، اهداف پیش روی نظام نیز عاملی مؤثر در انتخاب شعار سال است. این اهداف را مبتنی بر سخنان مقام معظم رهبری در این ایام در چند محور می توان مورد توجه قرار داد:

۱- آرزوهای بزرگ و اما دست یافتنی مردم ایران از عوامل مقوم و ایجابی برای تحقق شعار سال است. مقام معظم رهبری در پیام نوروزیشان با برشمردن آرزوهای بزرگ مردم ایران نظیر «پیشرفت اقتصادی»، «اقتدار و عزت منطقه‌ای و بین‌المللی»، «جهش‌های علمی به معنای واقعی»، «عدالت قضایی و اقتصادی» و از همه مهم‌تر، «ایمان و معنویت»، تحقق آنها را مستلزم همکاری، همدلی و صمیمیت دوسویه دولت و ملت دانسته و یادآور میشوند: «دولت، کارگزار ملت، و ملت کارفرمای دولت است، و هر چه همکاری دولت و ملت بیشتر باشد، کارها بهتر پیش خواهد رفت، بنابراین هم دولت باید واقعاً ملت را قبول داشته باشد و ارزش، اهمیت و توانایی‌های مردم را به‌درستی بپذیرد، و هم ملت باید به معنای واقعی کلمه به دولت اعتماد کند.»

۲- شاخصه های شکل دهنده نظام اسلامی از مؤلفه های دیگری است که تحقق شعار سال می تواند به آنها تجلی بیشتری ببخشد. مقام معظم رهبری در اجتماع عظیم زائران و مجاوران حرم رضوی در روز اول فروردین ماه با اشاره به آیه ای از قرآن کریم، چهار شاخص «نماز، زکات، امر

به معروف و نهی از منکر» را به عنوان «ترجمان و شاخص های شکل دهنده هندسه نظام اسلامی» برشمرده، افزودند: "خداوند متعال وعده داده است، هر ملتی را که دارای این شاخص ها باشد، نصرت دهد و از زیر سلطه قدرتمندان جائر خارج کند" ایشان سپس انتخاب شعارسال را بر پایه همین چهار شاخص اصلی و در راستای انسجام ملی و اجتماعی میان آحاد مردم در نظام اسلامی خواندند و گفتند: اسلام از تمام سلیقه های اجتماعی، انسجام، هم افزایی و کمک کردن به یکدیگر را می خواهد، بنابراین هر دولتی در نظام اسلامی باید مورد حمایت و پشتیبانی همه مردم، حتی کسانی که به آن رای نداده اند، قرار بگیرد. رهبر انقلاب، اتحاد کلمه‌ی مردم و دولت را، بخصوص در مواقعی که کشور با چالشهای مهمی روبروست، ضروری دانستند و افزودند: امروز وظیفه‌ی آحاد ملت این است که به مسئولین کشوری و دولتی کمک و از آنها حمایت کنند.

۳- فرصتها و نقاط قوت نظام اسلامی نیز از عواملی است که می تواند زمینه ساز تحقق شعار سال باشد؛ نیروی انسانی کارآمد و مبتکر، همراهی مردم ما و جوانها با نظام اسلامی به رغم تلاشهای گسترده دشمنان نظام اسلامی برای واگرایی نسل جدید علیه نظام اسلامی، پیشرفتهای علمی‌ای و صنعتی کشور که بخش مهم آن در دوران تحریم به وجود آمده است، وجود «روحیه ملی» که نشان از اتحاد مردم، انسجام و یکپارچگی کشور و عزم ملی دارد، ظرفیتهای نظامی - دفاعی ایران و سرعت خیره‌کننده پیشرفت‌های علمی و فنی در این زمینه و... نیز از عوامل مقوم اعتماد به نفس ملی تحقق همدلی و همزبانی است.

موانع پیش رو در تحقق شعار سال

باگذشت حدود دو ماه از انتخاب و اعلام شعار سال، وقوع برخی تحولات نظیر انتشار بیانیه لوزان در روند مذاکرات هسته ای و واکنشهای مختلف مخالف و موافقی که نسبت به آن در عرصه سیاسی کشور مطرح شد و به ویژه راهبرد دشمنان در بکارگیری عنصر تهدید نظامی برای پیشبرد اهداف خود در عرصه مذاکرات هسته ای که با واکنش تاریخی مقام معظم رهبری در

جمع معلمان در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ مواجهه ایشان تصریح کردند که: مذاکره در زیر شیخ تهدید معنایی ندارد و ملت ایران مذاکره زیر سایه‌ی تهدید را بر نمی‌تابد، اهمیت تحقق وحدت و انسجام ملی در مواجهه با بدگانگان را آشکار کرد.

در عرصه داخلی نیز طرح برخی مسائل حاشیه‌ای توسط برخی مسئولان کشور که حتی واکنش مراجع تقلید را به دنبال داشت، نشان داد که در صورت عدم همکاری متقابل دولت و ملت و طرح مسائل حاشیه‌ای، ظرفیت‌های ملی در جهت حل مشکلات هم راستا نشده و به طور طبیعی نمی‌توان انتظار داشت که دولت در حل مسائل و مشکلات آنگونه که شایسته نظام اسلامی است توفیق یابد.

در یک برآورد کلی، تحقق شعار سال ۹۴ به رغم استقبال گسترده دولتمردان، مردم و نخبگان، در عرصه عمل ممکن است با موانعی مواجه شود که اشاره به برخی از نکات مهم آن می‌تواند نقشه راهی برای دولتمردان و نخبگان جامعه برای آسیب شناسی کارکرده و مواضع و رفع موانع باشد.

۱- ترجیح و غلبه منافع فردی، جناحی و گروهی بر منافع ملی و ارائه قرائت‌های منفعت طلبانه از شعار سال از سوی افراد و گروه‌ها در مواجهه با مسایل مهم کشور (نظیر مذاکرات هسته‌ای، مسایل منطقه، و راهبردها در حل مشکلات و مسائل اقتصادی کشور)

۲- پائین بودن آستانه تحمل در بخش‌های از جامعه و مسئولان و عدم تحمل نقدها و پیشنهاد‌های دلسوزانه که می‌تواند چاره‌ساز حل مشکلات باشد

۳- ضعف در تمکین به قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام و قوانین موضوعه کشور. در بررسی تحولات دودهم گذشته، این شاخصه را می‌توان منشأ اصلی چالش‌های کشور دانست که حتی به وقایع تلخی چون فتنه‌های تیر ۷۸ و خرداد ۸۸ و ماجراهایی چون خانه نشینی ۱۱ روزه رئیس دولت دهم و ماجرای ۱۵ بهمن سال ۹۱ صحن علنی مجلس شورای اسلامی منجر شد.

۴- نقش عناصر نفوذی و کارشکنی آنها در روند تلاشهای دستگاههای نظام نیز یکی از موانع و عوامل مختل کننده تحقق وحدت و انسجام ملی است.

۵- ضعف در کارآمدی دستگاههای اجرایی و یا حتی اقدامات مغرضانه و کارشکنانه محدود افرادی که در جایگاه رسیدگی به حل مسائل و مشکلات مردم قرار دارند، تلاشهای بدنه اصلی کارکنان دولت را نیز خنثی کرده و منشاء نادیده انگاری خدمات دستگاههای اجرایی کشور می شوند.

۶- ضعف دستگاههای قضایی و نظارتی در نظارت بر دستگاههای اجرایی و برخورد با تخلفات و مفاسد اقتصادی، از عوامل و موانع اصلی عدم شکل گیری همدلی و همزبانی میان دولت و ملت است.

۷- تجلی همدلی و هم زبانی میان دولت و ملت، خنثی کننده راهبرد اصلی دشمنان بیرونی و معاندان داخلی در دامن زدن به اختلافات و ایجاد دوقطبی های کاذب در کشور و رودرو قرار دادن مردم و اقوام باهم و یا علیه دستگاههای اداری و انتظامی و ... نظام است. بنا براین دشمنان بیرونی و داخلی نظام را که این روزها از بیان دشمنیها و یا حتی تهدیدات علنی مردم ایران ابایی ندارند، می توان طالبان اصلی عدم تحقق شعار سال دانست.

اگرچه بر این فهرست عوامل دیگری را نیز می توان افزود، اما ارزیابی روند تحقق شعارهای سالهای گذشته نشان می دهد که اولاً مردم در تحقق شعارهای سال پیش قدم بوده و همواره موفق تر عمل کرده اند و ثانياً ضعف باور دولتمردان در برخی از سالها و طبیعتاً عدم اهتمام جدی برای تحقق آن، آن ها را از بهره گیری منافع و دستاوردهای آن محروم کرده است.

در زمینه مقابله با این موانع علاوه بر اقدامات و نقش ایجابی دستگاههای اجرایی برای تحقق شعار سال که در جای خود باید مورد توجه قرار گیرد، فرهنگ سازی توسط رسانه ملی و رسانه های مکتوب و مجازی و به ویژه مبلغین عزیز نقش مهمی در شناخت و تقویت باور ها و ارتقاء

تحلیل رویدادها ۱۰

بصیرت مجریان، نخبگان و مردم در این عرصه داشته و با گفتمان سازی و مطالبه گری آنها را قادر می‌سازد این شعار را به اولویت اصلی کشور تبدیل کنند.

امام در آینه رهبری

■ احمد امامی

بازخوانی شاخصه‌های خط امام از نگاه رهبر فرزانه انقلاب

امام خمینی از سال ۱۳۲۳ که فعالیتها و مبارزات سیاسی خود را به صورت علنی با انتشار یک بیانیه سیاسی^۱ آغاز کرد، انقلاب بزرگی را پایه‌گذاری و رهبری نمود که به تعبیر خود آن حضرت «از همه انقلابها جدا است: هم در پیدایش و هم در کیفیت مبارزه و هم درانگیزه انقلاب و قیام. و تردید نیست که این یک تحفه الهی و هدیه غیبی بوده که از جانب خداوند منان بر این ملت مظلوم غارتزده عنایت شده است.»^۲ امام (ره) به مدت یک دهه پس از پیروزی نیز سکاندار اصلی هدایت این انقلاب و معمار نظام مقدس جمهوری اسلامی بود. انقلابی که چالش اصلی برای مکاتب مادیگرا و رژیمهای سیاسی حاکم بر نظام دوقطبی در جهان شد و ادبیات سیاسی و رویکرد جدیدی را وارد هندسه مناسبات بین‌المللی کرد. مردم‌سالاری دینی در ایران که یکی از دستاوردهای آن است در واقع همان «راه سوم» در میان رژیمهای متداول قرن بیستم است

و توانسته است الگویی امیدبخش برای همه آزادیخواهان، عدالت‌جویان و ظلم‌ستیزان در جهان و در بین کشورهای اسلامی شود. رشد معنویت‌گرایی جهانی و بیداری اسلامی اخیر در کشورهای منطقه یکی دیگر از آثار انقلاب اسلامی ایران و خط امام است. قول، فعل و تقریر امام خمینی (ره) که در برگزیده مجموعه کتب و نوشتارها، بیانات و مواضع، تدابیر و اقدامات ایشان، پیش و پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران است، منظومه‌ای جامع برای شناخت سیره نظری و عملی امام خمینی و نقشه راه انقلاب و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است. برای همه کسانی که به تعالی اسلام، تکامل انقلاب و پیاده‌سازی سیره امام اعتقاد دارند، خواندن درست این «نقشه راه» و پایبندی و وفاداری به شاخصه‌های اصلی و اصیل آن ضرورتی انکارناپذیر است. اما سؤال این است اساساً شاخص چیست و فواید آن کدام است؟ چرا امام و سیره امام شاخص است؟ ضرورت خواندن یا بازخوانی شاخصه‌های خط امام از کجا ناشی می‌شود؟ شاخصه‌های خط امام کدامند؟

شاخص و فایده آن

از شاخص به عنوان متغییری برای شناخت و ارزشیابی نام برده می‌شود. در پدیده‌های سیاسی اجتماعی، شاخص‌ها در واقع؛ علائم، نشانه‌ها و معیارهایی برای سنجش عوامل و پدیده‌ها و تمیز موضوعات مشتبه هستند و امکان تشخیص درست و پیش‌بینی را فراهم می‌کنند.

وجود دیدگاه‌های معارض و قرائت‌های متفاوت و رویارویی همیشگی جهل و خرافه با علم و معرفت، خیر با شر، حق با باطل و پیروان هر یک از این دو اردوگاه، از مسائل انکارناپذیر جوامع بشری است. آنچه که شناخت صحیح را برای انسان، سخت و گزینش حق را برای او

دشوار می‌سازد، در آمیختگی حق و باطل است. آنگاه که باطل لباس حق می‌پوشد، تشخیص درست و دقیق آن مستلزم داشتن، ملاک، میزان و یا همان شاخص است، وجود شاخص‌هایی صحیح و اصولی که با فطرت پاک، منطق و عقل سازگار بوده و مبتنی بر آموزه‌های تعالی‌بخش الهی و عبرتهای تاریخی باشد، فواید زیادی انسان و جامعه دارد. از جمله:

۱. انسان را از تردید، تحیر و انحراف بازمی‌دارد. در جنگ جمل بعضی از افراد سپاه امام علی(ع) با مشاهده کردند که برخی از صحابه و خواص چون: طلحه و زبیر با وجود سوابق و نشان‌های برجسته در دوران انقلاب پیامبر و همراهی با آن حضرت، در اردوگاه مقابل امام(ع) قرار گرفتند و این مسئله آنها را دچار تردید، تحیر و انحراف کرد. امیرالمومنین(ع) در پاسخ سؤال و تحیر آمیز حارث بن حوط که گفت: «آیا چنین پنداری که من اصحاب جمل را گمراه می‌دانم چنین نیست»، می‌فرماید: «یا حارث اِنَّكَ نَظَرْتَ تَحْتِكَ وَ لَمْ تَنْظُرْ فَوْقَكَ، فَحَرَّتْ اِنَّكَ لَمْ تَعْرِفِ الْحَقَّ فَتَعْرِفُ مَنْ اِتَاهُ وَ لَمْ تَعْرِفِ الْبَاطِلَ فَتَعْرِفُ مَنْ اِتَاهُ» تو زیر پای خود را دیدی، اما پیرامونت نگاه نکردی، پس سرگردان شدی، تو حق را نشناختی تا بدانی که اهل حق چه کسانی هستند و باطل را نیز نشناختی تا باطل‌گرایان را بشناسی. □

- ۱- به انسان جامع‌نگری عطا می‌کند و جزئی‌نگری و تنگ‌نظری را از دور می‌کند.
- ۲- سبب می‌شود تا انسان دچار عوام‌زدگی نشود و تحت تاثیر شایعات، فضا‌سازها و اغواگریها قرار نگیرد.
- ۳- انسان را از فرد محوری و شخص‌گرایی دوری می‌کند و حق‌گرایی و خدا محوری را مبنای عمل او می‌سازد.
- ۴- حکمت و عقلانیت را در شناخت و تصمیم‌گیری انسان حاکم می‌کند و او را از احساس‌گرایی و هرهری مسلکی دور می‌کند.

تحلیل رویدادها ۱۰

- ۵- منطقی، اعتدال و عدالت را در اندیشه، مواضع و رفتار انسان حاکم می‌کند و سبب می‌شود او دچار افراط و تفریط و انحراف نشود.
- ۶- انسان صاحب بصیرت می‌شود و با چشم دل به فهم، تحلیل درست و انتخاب صحیح دست می‌زند.
- ۷- آرامش بخش و وحدت آفرین است. توجه به شاخص‌های صحیح و اصولی، جامعه را از تفرقه، اختلاف و کشمکش دور می‌سازد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در فرازی از خطبه‌های نماز جمعه ۱۴ خرداد ۱۳۸۹ در حرم امام خمینی(ره) درباره اهمیت شاخص و فایده آن فرمودند: «چالش اصلی همه تحولات بزرگ اجتماعی- از جمله انقلابها - صیانت از جهت‌گیری‌های اصلی این انقلاب یا این تحول است. این مهم‌ترین چالش هر تحول عظیم اجتماعی است که هدفی دارد و به سمت آن هدفها حرکت و دعوت می‌کند. این جهت‌گیری باید حفظ شود. اگر جهت‌گیری به سمت هدفها در یک انقلاب، در یک حرکت اجتماعی صیانت نشود و محفوظ نماند، آن انقلاب به ضد خود تبدیل خواهد شد؛ در جهت عکس اهداف خود عمل خواهد کرد. ... اهمیت این قضیه از این باب است که تغییر جهت‌گیری‌ها تدریجی است، نامحسوس است؛ اینجور نیست که از اول کار، این تغییر جهت‌گیری با ۱۸۰ درجه اتفاق بیفتد؛ اول با زاویه‌های خیلی کوچکتتر، این تغییر شروع می‌شود؛ هرچه ادامه پیدا می‌کند، فاصله راه اصلی- که صراط مستقیم است- با این انحراف، روزبه‌روز بیشتر می‌شود. این یک جهت است. جهت دیگر این است که آن کسانی که در پی تغییر هویت انقلاب بر می‌آیند، معمولاً با پرچم رسمی و با تابلو جلو نمی‌آیند؛ آنچنانی حرکت نمی‌کنند که معلوم بشود اینها دارند با این حرکت مخالفت می‌کنند؛ حتی گاهی به عنوان طرفداری از حرکت

انقلاب، یک اقدامی می‌کنند، یک اظهاری می‌کنند، کاری می‌کنند، زاویه ایجاد می‌کنند؛ انقلاب از جهت‌گیری خود بکلی دور می‌افتد، برکنار می‌شود. برای اینکه این جهت‌گیری غلط و این انحراف اتفاق نیفتد، احتیاج به شاخصهای معینی هست. باید سر راه، شاخصهایی وجود داشته باشد. اگر این شاخصها بود، روشن بود، واضح بود، در معرض دید مردم بود، انحراف اتفاق نمی‌افتد؛ اگر کسی هم در جهت انحراف کار کند، از نظر توده مردم شناخته می‌شود؛ اما اگر شاخصی وجود نداشت، آن وقت خطر جدی خواهد شد.»

چرا امام و خط امام، شاخص است؟

ملت ایران در طول تاریخ، تجربه پر افت و خیزی از تحولات سیاسی- اجتماعی را پشت سر گذاشت و جنبشهای مردمی کوچک و بزرگی را خلق کرد. در دوره پس از ورود اسلام به ایران، اغلب نهضت‌های مردمی، ماهیتی اسلامی داشته است. با نگاهی آسیب‌شناسانه به علل کامیابیها و یا شکست و ناکامیها، به نقش کلیدی رهبری در ایجاد، پیروزی و ماندگاری یک تحول بینادین اجتماعی بر می‌خوریم. انقلاب شکوهمند اسلامی ایران این مزیت بزرگ را نسبت به رخدادهای قبلی داشت که از وجود مبارک امام خمینی بهره‌مند بود. حضرت امام با آگاهی از مطالبات و فراز و فرودهای تاریخی ملت ایران و مسلمانان و درسها و عبرتهای حوادث آن دوران، گذشته را خوب می‌شناخت و با الهام از آموزه‌های اسلام ناب و سیره نبوی، مکتب علوی و فرهنگ عاشورایی و همچنین باور به ملت ایران، آینده را نیز خوب می‌دید، از این رو انقلابی بی‌بدیل را پایه‌گذاری کرد و در یک فرایند مبارزاتی طولانی آن را به پیروزی رساند، بر اساس همین تجربیات و آموزه‌ها، نظام سیاسی مبتنی بر اصل متری ولایت فقیه را معماری کرد، بحرانها

و فتنه‌های دهه اول را با هوشمندی مدیریت نمود و نظام مردم سالاری دینی را مستقر و راه را برای تحقق اهداف و آرمانهای بلند دینی و ملی ایرانیان و مسلمانان هموار کرد.

بنابراین امام شاخص است چون؛ معمار این انقلاب و نظام بود و براساس همان تجربه‌ها و آموزه‌ها، بیش از هر کسی آسیبها، آفتها و تهدیدات آن را می‌شناخت و با آنها مقابله کرد. خط امام شاخص است چون؛ منطبق با آموزه‌های اسلام ناب است، الهام گرفته از سیره نبوی، مکتب علوی و فرهنگ عاشورایی است و نقشه راه سعادت ملت ایران و مسلمان جهان و در یک کلام، بشریت است.

از نگاه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی «خود امام برجسته‌ترین شاخصهاست؛ رفتار امام، گفتار امام. خوشبختانه بیانات امام در دسترس است، تدوین شده است. وصیتنامه امام آشکارا همه مافی‌الضمیر امام را برای آینده انقلاب تبیین می‌کند. نباید اجازه داد این شاخصها غلط تبیین شوند، یا پنهان بمانند، یا فراموش بشوند. اگر این شاخصها را ما بد تبیین کردیم، غلط ارائه دادیم، مثل این است که یک قطب‌نما را در یک راه از دست بدهیم، یا ... قطب‌نما از کار بیفتد، راه گم می‌شود؛ هر کسی به سلیقه خود، به میل خود حرفی می‌زند. بدخواهان هم در این میان از فرصت استفاده می‌کنند، راه را جوری تبیین می‌کنند که ملت به اشتباه بیفتد... امام را صریح باید آورد وسط میدان. مواضعش بر علیه استکبار، مواضعش بر علیه ارتجاع، مواضعش بر علیه لیبرال دموکراسی غرب، مواضعش بر علیه منافقان و دورویان را باید صریح گذاشت. کسانی که تحت تأثیر آن شخصیت عظیم قرار گرفتند، این مواضع را دیدند و تسلیم شدند. نمی‌شود به خاطر اینکه زید و عمرو از امام خوششان بیاید، ما مواضع امام را پنهان کنیم یا پوشیده کنیم یا آن

چیزهایی که به نظرمان تند می‌آید، کم‌رنگ کنیم... امام منهای خط امام، امام بی‌هویت است.... این کج‌اندیشی است که ما مواضع امام را انکار کنیم. این کج‌اندیشی را هم متأسفانه بعضاً کسانی انجام می‌دهند که یک وقتی خودشان جزو مروجان افکار امام بودند یا جزو پیروان امام بودند. حالا به هر دلیلی راه‌ها کج می‌شود، هدفها گم می‌شود، یک عده‌ای برمی‌گردند؛ بعد از آنکه سالهای متمادی برای امام و برای این هدفها حرف زدند و حرکت کردند، در مقابل این اهداف و این مبانی می‌ایستند و آن حرفها را می‌زنند! ﴿﴾ نقشه راه داریم. نقشه راه ما چیست؟ نقشه راه ما همان اصول امام بزرگوار ما است؛ آن اصولی که با تکیه بر آن توانست آن ملت عقب‌افتاده سرافکنده را تبدیل کند به این ملت پیشرو و سرافراز. این اصول، اصولی است که در ادامه راه هم به درد ما می‌خورد و نقشه راه ما را تشکیل می‌دهد. اصول امام، اصول روشنی است. خوشبختانه بیانات امام، نوشته‌جات امام در بیست و چند جلد در اختیار مردم است؛ خلاصه آنها در وصیتنامه جاودانه امام منعکس است؛ همه می‌توانند مراجعه کنند. ما مفید نمی‌دانیم که به اسم امام تمسک کنیم، اما اصول امام را به فراموشی بسپریم؛ این غلط است. اسم امام و یاد امام به تنهایی کافی نیست؛ امام با اصولش، با مبانی‌اش، با نقشه راهش برای ملت ایران یک موجود جاودانه است.» ﴿﴾

امام خامنه‌ای معتقدند که مکتب امام(ره)؛ «خط روشن حرکت عمومی و همگانی ملت ایران است؛ یک راهنمای نظری و عملی است که کشور و ملت را به عزت و پیشرفت و عدالت می‌رساند... هر جا ما توفیق پیدا کردیم که به توصیه‌های امام جامه عمل بپوشانیم، هر جا توانستیم خط انگشت اشاره امام را دنبال کنیم، توفیقات فراوانی نصیب ما شد. مردم با این چشم، به راه امام و خط امام و میراث ماندگار امام نگاه می‌کنند. در این سی سال، ملت ما توانسته است در

مقابل سنگین‌ترین توطئه‌ها ایستادگی کند. علیه ملت ایران توطئه نظامی بود، توطئه امنیتی بود، توطئه اقتصادی بود- این تحریم‌های گسترده در طول این سی سال وجود داشته است- توطئه تبلیغاتی بود- امپراتوری گسترده رسانه‌ای و تبلیغات، علیه ملت ایران به طور کامل مشغول کار و تحریک بوده است- توطئه سیاسی بود. ملت ایران به برکت مکتب امام و راه امام، در مقابل این توطئه‌ها ایستادگی کرد.» مکتب سیاسی امام میدانی را باز می‌کند که گستره آن حتی از تشکیل نظام اسلامی هم وسیع‌تر است. مکتب سیاسی که امام آن را مطرح و برای آن مجاهدت کرد و آن را تجسم و عینیت بخشید، برای بشریت و برای دنیا حرف تازه دارد و راه تازه پیشنهاد می‌کند. چیزهایی در این مکتب وجود دارد که بشریت تشنه آنهاست؛ لذا کهنه نمی‌شود. کسانی که سعی می‌کنند امام بزرگوار ما را به عنوان یک شخصیت متعلق به تاریخ و متعلق به گذشته معرفی کنند، در تلاش خود موفق نخواهند شد. امام در مکتب سیاسی خود زنده است و تا این مکتب سیاسی زنده است، حضور و وجود امام در میان امت اسلامی، بلکه در میان بشریت، منشأ آثار بزرگ و ماندگار است.» □

چرایی بازخوانی شاخصه‌های خط امام

شهید مطهری در کتاب نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر معتقد است؛ نهضتها، مانند همه پدیده‌های دیگر ممکن است دچار آفت‌زدگی شوند. وظیفه رهبری نهضت است که پیشگیری کند و اگر احیاناً آفت نفوذ کرد، آفت‌زدائی نماید. اگر رهبری در آفت‌زدائی سهل‌انگاری نماید، قطعاً آن نهضت، عقیم، یا تبدیل به ضد خود خواهد شد و اثر معکوس خواهد بخشید. آن شهید بزرگوار؛ «نفوذ اندیشه‌های بیگانه از طریق؛ دشمنان و یا دوستان و پیروان ناآشنا و یا مجذوب اندیشه‌های بیگانه»، «تجدد گرائی افراطی و آراستن اسلام به آنچه از اسلام نیست»،

«ناتمام گذاشتن نهضت و تثبیت نکردن نظام پس از نفی نظام گذشته»، «رخنه و نفوذ افراد فرصت طلب و خارج کردن انقلابیون مؤمن و فداکار»، «ابهام طرحهای آینده و مشخص نشدن فرایند تکاملی» و «تغییر ایدئولوژی، اندیشه‌ها و آرمانها» را از جمله این آفات نام می برد. □□

تجربه سالهای قبل و پس از پیروزی انقلاب و التهاب آفرینی‌های دهه اول نشان داد که انقلاب اسلامی ایران نیز مانند همه پدیده سیاسی- اجتماعی دیگر در معرض آسیبها، آفات و تهدیدات است. تحولات دو دهه اخیر، به ویژه «کودتای خاموش و براندازی نرم سال ۱۳۷۸ و کودتای مخملی و فتنه عمیق سال ۱۳۸۸ قطعی و پایان ناپذیر بودن مخاطرات و تهدیدات را مورد تایید قرار داد. ملت ایران فراموش نمی‌کند که در همین دوران، بارها آرمانها و اندیشه‌های ناب امام خمینی(ره) و میراث گرانقدر آن حضرت- نظام مقدس جمهوری اسلامی و اصول مترقی آن- آماج هجومی هدفمند و سازمان یافته قرار گرفت. کسانی با شعار اصلاح طلبی و ژست روشنفکرمآبی، گستاخانه اعلام کردند که؛ خمینی به موزه تاریخ خواهد رفت و آن را یک تکامل تاریخی دانستند. □□ فتنه سال ۸۸ نیز بعضی از خواص که خود را پیرو امام و نزدیک‌تر از هر کسی به آن حضرت قلمداد می‌کردند، زمینه این فتنه بزرگ را فراهم کردند و با مواضع و رفتار خود بر آن دامن زدند. فتنه‌گران به امام اهانت کردند، در سناریوهای طراحی شده شیطان بزرگ بازی کردند و شعار «نه غزه، نه لبنان...» سر دادند تا اصول مسلم انقلاب و نظام و آرمانهای اصیل امام را مخدوش کنند. با دشمنان قسم خورده انقلاب و امام برای براندازی نظام و اصل ولایت فقیه همصدا شدند و برعلیه ولی فقیه شعار دادند. در روز عاشورا به وحشیانه به عزاداران و تکیه‌ها و نمادهای عاشورا یورش بردند تا نشان دهند که با فرهنگ عاشورایی و همه باورهای دینی و انقلابی امام و ملت ایران دشمنی دارند. فتنه ۸۸ نشان داد که خصومت و خباثت دشمنان خارجی و فتنه‌گران داخلی همچنان ادامه خواهد داشت. از این رو بازخوانی شاخصه‌های خط امام یک ضرورت حتمی است که هم جنبه پیشگیری دارد و هم ضریب

آمدگی وفاداران به اسلام، انقلاب، نظام و خط امام را برای مواجهه هوشمندانه و مؤثر افزایش می‌دهد.

اصول اساسی و شاخصه‌های خط امام از نگاه رهبری

رهبر معظم انقلاب اسلامی در مناسبت‌های مختلف به تبیین شاخصه‌های خط امام خمینی (ره) پرداختند و بر ضرورت آن تأکید نمودند. در یک نگاه کلی، معظم‌له با اشاره به اینکه مکتب امام یک بسته کامل و دارای ابعادی است که؛ «معنویت»، «عقلانیت» و «عدالت» سه بعد اصلی آن هستند، تأکید می‌کنند: «اینها را باید با هم دید. تکیه بر روی یکی از این ابعاد، بی‌توجه به ابعاد دیگر، جامعه را به راه خطا می‌کشاند، به انحراف می‌برد.» □□□□□ این نوشتار به برخی از شاخصه‌های مکتب سیاسی امام از نگاه معظم‌له اشاره می‌شود.

۱- تمایز اسلام ناب از اسلام آمریکایی

در نگاه امام خامنه‌ای اولین و اصلی‌ترین شاخصه مکتب امام، مسئله اسلام ناب محمدی (ص) است. اسلام ناب که امام به آن باور داشت؛ «یعنی اسلام ظلم‌ستیز، اسلام عدالتخواه، اسلام مجاهد، اسلام طرفدار محرومان، اسلام مدافع حقوق پابرهنگان و رنجدیدگان و مستضعفان. در مقابل این اسلام، امام اصطلاح «اسلام آمریکائی» را در فرهنگ سیاسی ما وارد کرد. اسلام آمریکائی یعنی اسلام تشریفاتی، اسلام بی‌تفاوت در مقابل ظلم، در مقابل زیاده‌خواهی، اسلام بی‌تفاوت در مقابل دست‌اندازی به حقوق مظلومان، اسلام کمک به زورگویان، اسلام کمک به اقویا، اسلامی که با همه اینها می‌سازد. این اسلام را امام نامگذاری کرد: اسلام آمریکائی.» □□

۲- جاذبه و دافعه امام

از نگاه امام خامنه‌ای، جاذبه و دافعه امام یکی دیگر از مشخصه‌های مکتب سیاسی آن حضرت است که بر اساس آموزه‌های اسلام ناب و با الهام از سیره بزرگان، دامنه‌ای از مدارا تا قاطعیت دارد. مبنا و معیار تولی و تبری، اثبات و نفی و یا اقبال و طرد در نزد امام فقط اسلام بود. «همین امام در اول انقلاب یک مجموعه‌هایی را از خود طرد کرد. کمونیستها را صریح طرد کرد. آن روز برای خیلی از ماها که در اول انقلاب دست‌اندرکار مبارزه بودیم، این کار امام عجیب بود. ... در مقابل لیبرال مسلکها و دلباختگان به نظامهای غربی و فرهنگ غربی، امام قاطعیت نشان داد؛ اینها را از خود دور کرد، از خود جدا کرد؛ هیچ رودربایستی و ملاحظه‌ای نکرد. مرتجعین را- کسانی که حاضر نبودند حقائق الهی و روح قرآنی احکام اسلامی را قبول کنند و تحول عظیم را بپذیرند- از خودش طرد کرد. امام بارها مرتجعین را با تعبیرات سخت و تلخ محکوم کرد، از خود دور کرد. در تبری از افرادی که در دایره‌ی فکری و مبانی اسلامی او قرار نمی‌گرفتند، امام تأمل نکرد؛ در حالی که با آنها هم دشمنی شخصی نداشت. امام دعوی شخصی ندارد؛ اما در دایره مکتب، با قاطعیت کامل، جاذبه و دافعه خود را اعمال می‌کند. این یک شاخص عمده از زندگی امام و مکتب امام است. ... نمی‌شود انسان خود را در خط امام بدانند، دنباله‌رو امام بدانند، اما با کسانی که صریحاً پرچم معارضة با امام و اسلام را بلند می‌کنند، خودش را در یک جبهه تعریف کند. نمی‌شود قبول کرد که آمریکا و انگلیس و سیا و موساد و سلطنت طلب و متناقض بر روی یک محوری توافق کنند، حول یک محوری جمع بشوند، بعد آن محور باز ادعا کند که من خط امامم! این نمی‌شود، این قابل قبول نیست. نمی‌شود با هر کس و ناکسی ائتلاف کرد. باید ببینیم دشمنان دیروز امام در برابر ما چه موضعی می‌گیرند. اگر دیدیم مواضع ما جوری است که

آمریکای مستکبر، صهیونیست غاصب، مزدوران قدرتهای گوناگون، مخالفین و معاندین امام و اسلام و انقلاب از ما تجلیل می‌کنند، احترام می‌کنند، بایستی در مواضعمان شک کنیم؛ باید بدانیم که راه درست و مستقیم را نمی‌رویم. این معیار است... کسانی بیایند درست در خط مقابل امام حرکت کنند، درباره مسئله قدس در روز قدس آنچیز موضعگیری کنند، در روز عاشورا آن فضاقت را به بار بیاورند، بعد ما با کسانی که با اساس مبنای امام و حرکت امام صریحاً مخالفند، اظهار همراهی کنیم، خودمان را در کنار اینها قرار بدهیم و تعریف کنیم، یا در مقابل اینها سکوت کنیم؛ در عین حال بگوئیم ما دنباله‌رو امامیم! این امکان ندارد، این قابل قبول نیست. ملت هم این را خوب فهمیدند. «امام بزرگوار همان کسی است که در مورد مسئله رژیم صهیونیستی از هیچ کس تقیّه نکرد؛ اینکه رژیم صهیونیستی یک غده سرطانی است و باید از بین برود، این حرف امام است. در قبال شرارت‌های قدرت مستکبر و مداخله‌گر آمریکا هیچ تقیّه‌ای و ملاحظه‌ای نکرد؛ اینکه آمریکا شیطان بزرگ است، این حرف امام است. اینکه حمله جوانان مسلمان و دانشجویان مسلمان به سفارت آمریکا و تصرف ابزارها و مدارک جاسوسی آنها را امام انقلاب دوّمی دانست که شاید از انقلاب اوّل مهم‌تر است، این حرف امام است.» □□

۳- تکلیف‌گرایی و جلب رضای الهی

یکی از ابعاد سیره نظری و عملی حضرت امام(ره) جلب رضای الهی و تکلیف‌گرایی است. رهبر معظم انقلاب اسلامی «محاسبات معنوی و الهی» را شاخص مهمی دیگری در مشی امام خمینی دانسته، معتقدند: «امام در تصمیم‌گیری‌های خود، در تدابیر خود، محاسبات معنوی را در درجه اول قرار می‌داد. یعنی چه؟ یعنی انسان برای هر کاری که می‌خواهد بکند، در درجه اول

تحلیل رویدادها ۱۰

هدفش کسب رضای الهی باشد؛ کسب پیروزی نباشد، به دست گرفتن قدرت نباشد، کسب وجاهت پیش زید و عمرو نباشد. هدف اول، رضای الهی باشد. این یک. بعد هم به وعده الهی اطمینان و اعتماد داشته باشد. وقتی انسان هدفش رضای خدا بود، به وعده الهی هم اعتماد و اطمینان داشت، آن وقت دیگر یأس معنا ندارد، ترس معنا ندارد، غفلت معنا ندارد، غرور معنا ندارد. امام آن وقتی که تنها بود، مبتلای به ترس نشد، مبتلای به یأس نشد؛ آن وقتی هم که همه ملت ایران یکصدا نام او را فریاد زدند، بلکه ملتهای دیگر هم به او عشق ورزیدند و این را ابراز کردند، دچار غرور نشد. آن وقتی که خرمشهر به وسیله متجاوزین عراقی از دست رفت، امام مأیوس نشد؛ آن وقتی هم که خرمشهر را رزمندگان ما با دلاوری و فداکاری خود گرفتند، امام مغرور نشد؛ فرمود «خرمشهر را خدا آزاد کرد»؛ یعنی ما هیچکاره‌ایم. در همه حوادث گوناگون دوران زعامت آن بزرگوار، امام همین‌جور بود. آن وقتی که تنها بود، وحشت نکرد؛ آن وقتی که غلبه و قدرت با او بود، مغرور نشد؛ غفلت هم نکرد. ... [تاکید می‌کردند] ما برای تکلیف کار می‌کنیم؛ اما خدای متعال بر همین عمل برای تکلیف، بهترین نتیجه را به ما خواهد داد. این یکی از خصوصیات مشی امام و خط امام است.» عزاد شروع مبارزات در سال ۱۳۴۱، امام این‌جور عمل کرد؛ با تکلیف پیش رفت. به مردم و مسئولین هم این درس را بارها گفت و تکرار کرد که آنچه مهم است، تکلیف است. ما تکلیف را انجام می‌دهیم، ترتب نتیجه بر کار ما، دست خداست.» عزاد

۴- باور به ملت ایران و نقش آنها

«مردم»، یکی از سه رکن اصلی انقلاب شمرده می‌شوند و حضرت امام(ره) به ملت ایران و نقش اساسی آنها چه در مرحله تکوین و پیروزی انقلاب و چه در مرحله تثبیت و ماندگاری نظام و دستاوردهای انقلاب و پیشرفت کشور عمیقاً به آن باور داشت و ملت ایران را ملت ایران در عصر حاضر بهتر از ملت حجاز در عهد رسول الله(ص) و کوفه و عراق در عهد امیرالمومنین(ع) و حسین بن علی(ع) توصیف کردند. **لله أكبر** معظم انقلاب اسلامی این موضوع را یکی خطوط اصلی خط امام دانسته و برگزاری پنج انتخابات بزرگ در اولین سال پس از پیروزی برای تغییر رژیم سیاسی و تثبیت ارکان نظام شامل؛ (رفراندوم عمومی برای انتخاب شیوه حکومت و نظام حکومتی در دهم و یازدهم فروردین ۱۳۵۸، یعنی دو ماه پس از پیروزی انقلاب، انتخابات خبرگان بررسی نهایی قانون اساسی در دوازدهم مرداد همان سال، همه پرسی تأیید قانون اساسی در آذر ماه ۵۸، انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری در بهمن ۵۸ و انتخابات اولین دوره مجلس شورای اسلامی در ۲۴ اسفند همان سال) را از جمله نشانه‌های همین باور ذکر می‌کنند. از نظر معظم‌له؛ «امام در این کار واقعاً یک حرکت عظیمی انجام داد ... [که] در هیچ انقلابی در دوران انقلابها- که نیمه اول قرن بیستم، دوران انقلابهای گوناگون است؛ در شرق و غرب دنیا انقلابهای مختلفی با شکلهای مختلف به وجود آمد- سابقه ندارد.... در سخت‌ترین دوران جنگ که تهران زیر بمباران دشمن بود، انتخابات تعطیل نشد؛ حتی تا امروز یک روز انتخابات در ایران تأخیر نیفتاده است. کدام دموکراسی را در دنیا شما سراغ دارید؟ انقلابها که هیچ؛ در هیچ دموکراسی‌ای، با این دقت، سر موقع، آراء مردم به صندوقها ریخته نمی‌شود. این خط امام است. در غیر مسائل انتخابات هم بارها مردم مورد توجه امام قرار گرفتند و امام به نقش آنها اشاره روشن کردند، گاهی تصریح کردند؛ در یک جاهائی گفتند: اگر مسئولین

تحلیل رویدادها ۱۰

فلان کار را که باید انجام بدهند، انجام ندهند، مردم خودشان وارد می‌شوند و انجام می‌دهند.» ﷺ باور در امام بزرگوار ما وجود داشت، که همین سه باور به او قاطعیت می‌داد، شجاعت میداد و استقامت می‌داد: باور به خدا، باور به مردم، و باور به خود. این سه باور، در وجود امام، در تصمیم امام، در همه حرکت‌های امام، خود را به معنای واقعی کلمه نشان داد. امام با دل خود با مردم حرف زد، مردم هم با جان خود به او لبیک گفتند، به وسط میدان آمدند و مردانه ایستادند.» ﷺ

۵- رویکرد جهانشمولی امام

در مکتب سیاسی امام، اسلام و پیاده‌سازی تعالیم حیات‌بخش آن، مرز جغرافیایی نمی‌شناسد. به همین دلیل امام(ره) بر؛ «صدور انقلاب و انتقال تجربه به مبارزان را حق»، ﷺ، از همه مبارزان راه خدا و تمام نهضت‌های آزادی‌بخش در سراسر جهان، ﷺ، مستضعفان و مسلمانان جهان برای تشکیل دولت اسلامی با جمهوریهای آزاد و مستقل، ﷺ، داشتند و در تعیین مرز ایستادگی و مبارزه فرمودند: «تا بانگ لاله‌الاالله و محمد رسول‌الله(ص) بر تمام جهان طنین نیفکند مبارزه هست و تا مبارزه در هر جای جهان علیه مستکبرین هست، ما هستیم.» ﷺ

همین صراحت امام در نگرش جهانشمولی به انقلاب اسلامی است که رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «یک نقطه دیگر از نقاط روشن خط امام، جهانی بودن نهضت است. امام نهضت را جهانی می‌دانست و این انقلاب را متعلق به همه ملت‌های مسلمان، بلکه غیر مسلمان معرفی می‌کرد. امام از این ابائی نداشت. ... این معنایش این است که بوی خوش این پدیده

رحمانی باید در دنیا پراکنده شود... یک نمونه این نگاه جهانی، موضعگیری امام در باب فلسطین است. امام صریحاً فرمود: اسرائیل یک غده سرطانی است. خوب، غده سرطانی را چه کار میکنند؟ غیر از قطع غده، چه علاجی می‌توان برای آن کرد؟ امام ملاحظه کسی را نکرد. منطق امام این بود... حالا اگر کسی این حرف را به اشاره هم بیان کند، یک عده‌ای که مدعی خط امامند، می‌گویند آقا چرا این حرف گفته شد؟! خوب، این حرف امام است؛ این منطق امام است. «لَا تَلْمِزُوا لِلشَّرْقِ وَ غَرْبِ جِهَانِ اسْلَام، مسلمانان بیدار شده‌اند. اقلیتهای مسلمان در کشورهای اروپایی و غیر اروپایی دارای حاکمیت کفر و الحاد، احساس شخصیت می‌کنند. هویت و شخصیت اسلامی، در میان مسلمانان زنده شد. این، به برکت امام و حرکت عظیم امام بود.» □□□□

۶- بی‌اعتمادی به دشمن و ایستادگی در برابر او

امام خامنه‌ای دشمن‌شناسی، بی‌اعتمادی به دشمن و ایستادگی قاطع در برابر آن را یکی از مشخصه‌های بارز خط امام و از مظاهر عقلانیت ایشان دانسته، می‌فرماید: «امام به دشمن اعتماد نکرد. بعد از آنکه دشمن ملت ایران و دشمن این انقلاب را درست شناخت، در مقابل او مثل کوه ایستاد. آن کسانی که خیال کردند و خیال می‌کنند عقل اقتضاء می‌کند که انسان گاهی در مقابل دشمن کوتاه بیاید، امام درست نقطه مقابل این تصور حرکت کرد. عقلانیت امام و آن خرد پخته‌ی قوام‌یافته‌ی این مرد الهی، او را به این نتیجه رساند که در مقابل دشمن، کمترین انعطاف و کمترین عقب‌نشینی و کمترین نرمش، به پیشروی دشمن می‌انجامد. در میدان رویارویی، دشمن از عقب‌نشینی طرف مقابل، دلش به رحم نمی‌آید. هر یک قدم عقب‌نشینی ملت مبارز در مقابل

تحلیل رویدادها ۱۰

دشمنان، به معنای یک قدم جلو آمدن دشمن و مسلط شدن اوست. این، یکی از مظاهر عقلانیت امام بزرگوار بود.» □□□□□□

۷- عدالت‌محوری و نفی اشرافیگری

«امام تکیه بر طبقات ضعفا را اصرار کردند، تکرار کردند، توصیه کردند. تعبیر «پابرهنگان» و «کوخ‌نشینان» جزو تعبیراتی بود که در کلام امام بارها و بارها تکرار شد. به مسئولین اصرار داشتند که به طبقات محروم برسید. به مسئولین اصرار داشتند که از اشرافیگری پرهیز کنند. این، یکی از توصیه‌های مهم امام بزرگوار بود. ما نباید اینها را فراموش کنیم. آفت مسئولیت در یک نظامی که متکی به آراء مردم و متکی به ایمان مردم است، اینکه مسئولین به فکر رفاه شخصی بیفتند؛ به فکر جمع‌آوری برای خودشان بیفتند؛ در هوس زندگی اشرافیگری، به این در و آن در بزنند؛ این آفت بسیار بزرگی است. امام خودش از این آفت بکلی برکنار ماند و مسئولین کشور را هم بارها توصیه می‌کرد که به کاخ‌نشینی و به اشرافیگری تمایل پیدا نکنند، سرگرم مال‌اندوزی نشوند. ... امام اصرار داشت که مسئولین از میان مردم انتخاب شوند، از خود مردم باشند، وابستگی‌ها ملاک قبول مسئولیتها نباشد. ... از نظر امام بزرگوار، تکیه به ثروت و تکیه به قدرت برای گرفتن مسئولیت، جزو خطرهای بزرگ برای کشور و برای انقلاب بود. خوب، اینها ابعاد خط امام است.» □□□□□□

۸- اعتقاد به جایگاه جمهوری اسلامی در برابر طاغوت‌های بشری

جوامع بشری همواره از حاکمیت دیکتاتورها رنج برده است. در دوران معاصر و در نظام دوقطبی حاکم بر جهان و تقسیم جهان در دو اردوگاه، ملتها یا تحت ظلم و ستم دیکتاتورهای چپگرا در نظامهای اقتدارطلب کمونیستی بودند و یا تحت سیطره دیکتاتوری فریبکارانه سرمایه‌دارها در نظامهای بظاهر مردم‌سالار و لیبرال دموکراسی قرار داشتند. از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی: «امام، جمهوری اسلامی را در مقابل این طاغوت‌های بشری به وجود آورد؛ اسلام را- که در دل اسلامیت، تکیه به مردم و رأی مردم و خواست مردم وجود دارد- معیار اصلی این نظام قرار داد. بنابراین جمهوری اسلامی، هم جمهوری است، یعنی متکی به آراء مردم است؛ هم اسلامی است، یعنی متکی به شریعت الهی است. این یک مدل نو است؛ این یکی از شاخص‌های عمده در خط امام است. هر کسی درباره حاکمیت نظام جمهوری اسلامی برخلاف این فکر کند، برخلاف فکر امام است؛ مدعی نشود که او دنباله‌رو امام است، در عین حال این فکر را دارد؛ نه، فکر امام این است. این واضح‌ترین خط از خطوط اندیشه امام است.» □□□

در یک جمع بندی از خطوط کلی و مهمترین اصول و شاخصه‌های خط امام از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی، به این فراز از بیانات معظم‌له می‌توان اشاره کرد که فرمودند: «در سیاست داخلی، اصول امام عبارت است از؛ تکیه به رأی مردم؛ تأمین اتحاد و یکپارچگی ملت؛ مردمی بودن و غیر اشرافی بودن حکمرانان و زمامداران؛ دلبسته بودن مسئولان به مصالح ملت؛ کار و تلاش همگانی برای پیشرفت کشور. در سیاست خارجی اصول امام عبارت است از؛ ایستادگی در مقابل سیاست‌های مداخله‌گر و سلطه‌طلب؛ برادری با ملت‌های مسلمان؛ ارتباط برابر با همه کشورها، بجز کشورهایی که تیغ را بر روی ملت ایران کشیده‌اند و دشمنی می‌کنند؛ مبارزه با صهیونیسم؛ مبارزه برای آزادی کشور فلسطین؛ کمک به مظلومین عالم و ایستادگی در برابر

ظالمان ... در عرصه فرهنگ، اصول امام عبارت است؛ از نفی فرهنگ اباحه‌گری غربی؛ نفی جمود و تحجر و نفی ریاکاری در تمسک به دین؛ دفاع قاطع از اخلاق و احکام اسلام؛ مبارزه با ترویج فحشا و فساد در جامعه. در اقتصاد؛ اصول امام تکیه به اقتصاد ملی است؛ تکیه به خودکفائی است؛ عدالت اقتصادی در تولید و توزیع است؛ دفاع از طبقات محروم است؛ مقابله با فرهنگ سرمایه‌داری و احترام به مالکیت است... هضم نشدن در اقتصاد جهانی؛ استقلال در اقتصاد ملی؛ اینها اصول امام در زمینه اقتصاد است.» □□□□

□ - نهج البلاغه، حکمت ۲۶۲.

□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.

□□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۲/۳/۱۴.

□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۰/۳/۱۴.

□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۳/۳/۱۴.

□□ - نهضتهای اسلامی در صد ساله اخیر، مرتضی مطهری، انتشارات صدرا، چاپ دوازدهم؛ پاییز ۱۳۶۸، صفحات ۸۷ تا ۹۸.

□□□ - اکبر گنجی از جنجالی‌ترین شخصیت‌های اصلاح‌طلب که تا پیش از فرار از کشور، همفکرانش وی را یک اصلاح‌طلب پیشرو معرفی می‌کردند، یکی از مسافران برلین بود. وی در حاشیه کنفرانس برلین در مصاحبه با نشریه اشپیگل سائیتونگ در اظهاراتی سفیخ گفت: «خمینی دیگر وجود ندارد. آنچه وجود دارد فقط برداشتهای ما از سخنان اوست، اما او به هر حال یک روزی به موزه تاریخ خواهد رفت و هیچ‌کس نمی‌تواند جلوگیری کند. این یک تکامل تاریخی است. در یک جامعه مدنی جدایی دین از سیاست یک امر بدیهی است. وقتی شما جامعه را مدرنیزه کنید این جدایی بالاخره پیش خواهد آمد.» (پشت پرده

کنفرانس برلین، روزنامه کیهان، (۱۳۹۲/۵/۲۱). شماره ۲۰۵۶۳، صفحه ۶) کنفرانس برلین توسط بنیاد هاینریش بل وابسته به حزب اسلام‌ستیز «سبزهای آلمان»

در تاریخ ۱۹ تا ۲۱ فروردین ۱۳۷۹ در خانه فرهنگ‌های جهان در برلین تشکیل شد و تعدادی از چهره‌های مطبوعاتی و سیاسی اصلاح‌طلب از جمله: اکبر گنجی،

علیرضا علوی‌نبار، حمیدرضا جلائی‌پور، جمیله کدیور، علی افشاری در کنار چهره‌های ملی‌گرا مانند: حسن یوسفی اشکوری، عزت‌الله سحابی و همراه با فعالان

اپوزیسیون خارج از کشور مثل: محمدعلی سپانلو، شهلا لاهیجی، چنگیز پهلوان و محمود دولت‌آبادی و مهرانگیزکار حضور یافتند و برخی نیز سخنرانی کردند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیاناتی در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۶، نشست برلین را اقدامی زشت و توطئه‌ای برای زیر سؤال بردن نظام و انقلاب دانستند و از این نشست

به عنوان جلسه‌ای برای «محاکمه انقلاب و نظام اسلامی» نام بردند.

□□□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۰/۳/۱۴.

□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.

□ - همان.

□□ - بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۲/۶/۱۴.

□□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.

□□□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۰/۳/۱۴.

□□□□ - صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۱۰.

□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.

□□□ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۲/۳/۱۴.

تحليل رویدادها ۱۰

- ۰۰۰۰ - صحیفه امام ج ۲۰ ص ۱۱۸.
- ۰۰۰۰۰ - همان، ج ۱۲، ص ۱۳۸.
- ۰۰۰ - همان، ج ۲۱، ص ۴۴۸.
- ۰۰ - همان، ج ۱۲، ص ۱۴۸.
- ۰۰۰ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.
- ۰۰۰۰ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۷۰/۳/۱۴.
- ۰۰۰۰۰ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۰/۳/۱۴.
- ۰۰۰۰ - همان.
- ۰۰۰ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹/۳/۱۴.
- ۰۰۰۰ - بیانات در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی(ره)، ۱۳۹۲/۳/۱۴.